

εἰς τὰ μαθήματα καὶ συνώδευεν αὐτὸν εἰς τὴν σχολὴν μέχρις οὗ ὁ νεανίας, ἐνηῆλιξ γινόμενος, περιεβάλλετο τὴν ἀνδρικὴν τήβεννον (*toga virilis*). Κατόπιν ὁ νεανίας ἡδύνατο νὰ ἀκούῃ μαθήματα ρητορικῆς. παρ' ἑλλήνων διδασκαλῶν εἰσαχθέντα. Ἐδιδάσκοντο δ' οἱ νεοί τὴν μουσικὴν, τὰ ἀνώτερα μαθηματικά, τὴν καλλιλογίαν καὶ τὴν ρητορικήν. Οἱ Ρωμαῖοι, ἀνατραφέντες ἐν τῇ δημοκρατίᾳ καὶ ἐμμένοντες ἐν ταῖς ἀρχαῖαις παραδόσεσι, δὲν ἥρεσκοντο πολὺ εἰς τὸ σύστημα τοῦτο τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ ἐπειδὸντο εἰς στρατιωτικὰ καὶ ἀθλητικὰ γυμνάσια. Τὰ ταξεῖδια καὶ ἡ μακρὰ διαμονὴ ἐν Ἑλλάδι ἀπετέλουν τὴν κωρωνίαθα τῆς ἀνατροφῆς τῶν νεανιῶν, ἐπειδὴ δὲ ἡ ἔκπαίδευσις ἔλληγεν εἰς τὸ 17ον ἔτος, ὁ Ρωμαῖος ἐν τῇ ἡλικίᾳ ταῦτη ἔπαιε νὰ ἦνα πλέον *puer* (*παῖς*), καὶ ἐγίγνετο νέος (*juvenis*), περιεβάλλετο τὴν ἀνδρικὴν ἑσθῆτα καὶ κατεγράψετο εἰς τὸν κατάλογον (*tabularium*) τῶν ρωμαίων πολιτῶν. Ἐπὶ ἐν ἔτος ἔξεμάνθανε τὸ ἐπάγγελμα δὲ ἔξελλεγεν· ἔαν δὲ ἐπειθύμει νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὰ νομικὰ, προσεκολλᾶτο εἰς διακεκριμένον πολιτευτήν, ὅπως ὁ Κικέρων προσεκολλήθη εἰς τὸν Μούκιον Σκαιβόλαν. Ἐὰν ἐπειθύμει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἐπειτύγχανε θέσεώς τενος παρὰ στρατηγῷ, ἀπολαύοντε φύμης, ἔξεπλήρου δὲ καθήκοντα ἀνάλογα πρὸς τὰ τῶν νῦν ἀξιωματικῶν τοῦ ἐπιτελείου. Οἱ πληρεῖοι νέοι εἰσήρχοντο ἀμέσως ἐκ τῆς σχολῆς εἰς τὸ ἀγροτικὸν βίον, εἰς τὸ ἐμπόριον κτλ.

**•Ο έν Παρισίοις ναός τῶν Οὐνιτῶν.** — Ολίγιστοι ἴσως θά γι-  
νώσκωσιν ότι ἐν Παρισίοις οἱ Οὐνιταὶ κέχτηνται ναὸν ἐν ᾧ ἡ ἱεροτελε-  
στία γίνεται ὡς καὶ ἐν τοῖς ὄρθοδξοις ναοῖς. Ο ναὸς οὗτος εἶναι ἡ ἀρ-  
χαῖα Ἐκκλησία τοῦ Ἀγ. Ιουλιανοῦ τοῦ πένητος, κειμένη ἐν τῷ βάθει  
χώρου περικλειούμενου ὑπὸ σταύλων, ἔμαξοστασίων, πεπαλαιωμένων οἰ-  
κοδομῶν καὶ παραχωρηθεῖσα πρὸ διετίας εἰς τοὺς τὸν πάπαν ὡς κεφα-  
λὴν ἀναγνωρίζοντας Ὁρθοδόξους. Οἱ διὰ τὸν χορὸν κλπ. προωρισμένοι  
παῖδες τοῦ ναοῦ τούτου καταρτίζονται ἐν ἐπὶ τούτῳ σχολῇ καλουμένῃ  
\*Ανατολικῇ σχολῇ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοτόμου\*. Ἰδρυμθή δὲ ἐν  
Παρισίοις πρὸς καταρτισμὸν 12 παῖδων ἔκλεγομένων ἐκ τῶν τέκνων τῶν  
Οὐνιτῶν καὶ φερόντων ἕκαστου τὸ ὄνομα ἐνὸς τῶν 12 ἀποστόλων, οἵτινες  
μανθάνουσι τὰ τῆς διακονίας ἐν ταῖς ἱεροτελεστίαις καὶ ἔκυανθάνουσι  
ταῦτοχρόνως καὶ τὴν γαλλικήν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ παῖδες οὗτοι, εἰς τὰς πα-  
τριδιας αὐτῶν κατόπιν ἐπιστρέφοντες ἀποβαίνουσιν ἐστίαι τοῦ οὐνιτισμοῦ  
ἢ τε γαλλικὴ κυβέρνησις καὶ ἡ ἀρχιεπισκοπὴ παρέγουσιν εἰς τὴν σχο-  
λὴν ταύτην γρηματικὴν ὑποστήριξιν.

**Ἐν τῷ δάκτυλῳ ἐν Γερουσίᾳ.** — Ἰδοὺ τί γράφει ὁ κ. Γουσταύος Κουπέ περὶ τῆς ἐν τῷ δάκτυλῳ αὐτοῦ διατάξεως ἐν Γερουσίᾳ:

Είς τῶν ἀνωτέρων διδάσκαλών τοῦ σπουδάσιου ἐν Βιησθίδεν γυμνασίου ἔκάλεσε με «ein elephanten-Muhkalb» (νεογνὸν ἐλέφαντος). «Οταν ἦτο πολὺ ώργισμένος ἀπεκάλει με «νεογνὸν ἐλέφαντος ἔκ τοῦ ἄνω Νείλου» προστιθέμενος: «Διότι οὗτοι εἶναι οἱ βλαχαδόστεροι!» Θά ίδυνατο ἡρά γε πᾶσα ἄλλη φράσις τερπνότερον νὰ ἔρυηνες τὴν ἐπιστημονικὴν τάξιν τοῦ γερμανικοῦ πνεύματος; «Ο ἀγαπητὸς οὗτος ἀνώτερος διδάσκαλος (αἰωνία αὐτοῦ ή μνήμη) ἔγραψιμοποίει πᾶσαν αὗτοῦ τὴν μαθησιν ἐν τῷ ἐλέγχῳ, διὸ ἀπηγόρυνε πρὸς μαθητήν, διὸ ἐν τέλει εὑμενέστατα ἀπεχαιρέτισε, προστιθέμενος καθ' ᾧ στιγμὴν ἀπίλειφε (κατὰ παράκλησιν τοῦ μαθητοῦ) κακὴν αὐτοῦ βαθυολογίαν: «Λοιπόν, Κουπέ, καλὸν τὸ ὅτι ἐπιστρέψεις εἰς τοὺς Μοχικάνους, εἰς οὓς καὶ ἀνήκεις». «Οπωσδήποτε, λέγει δὲ κ. Κουπέ, προύτιμων νὰ ἥματ Μοχικάνος η «νεογνὸν ἐλέφαντος ἔκ τοῦ "Ανω Νείλου". Ο διευθυντῆς (Herr Director): ἦτο ἀνώτερος σχολιακὸς σύμβολος (Oberschulrath). Εἰς ἥμας ὅμως τοὺς μαθητὰς ἦτο γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα «ψυγρὸς βιτραχὸς», διότι οὐδέποτε ἐθερμαίνετο. Καὶ εἰς αὐτὰς τὰς θερμοτάτας θερινὰς ἡμέρας — ἵκανην ὅδε θερμότης ἐπικρατεῖ τὸ θέρος ἐν Βιησθίδεν — ἔφερεν ἐπανοφώριον. «Οσάκις ἐπεκράτει ἀνυπόφορον θάλπος μετὰ μεσημβρίαν, τὰ μαθήματα ἀνεστέλλοντο. Τὸ ἵκανην τὴν θυμηδίαν προκαλοῦν ἄγγελμα τοῦτο ἔκοινοποιεῖτο εἰς ἐκάστην τάξιν ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ «ψυγροῦ βιτραχοῦ», διτεις ὅμως οὐδέποτε ἔλεγεν: «Ἐπειδὴ

ή θερμότης είναι ίνπερβολική, άνανστελλονται νά μαθήματα μετά με σημειρίαν», διλλ' ἔρχετο τῆς κοινοποιήσεως διὰ τῶν ἑζῆς; «Ἐ πλὴ ριοφορήθην διτι ίνπερβολική ἐπικρατεῖ θερμότης. Πολλάκις συνείθιζε νά γείνηταις γελοῖος — περιττὸν νά εἴπω, πρὸς μεγίστην ήμων θυμηδίαν. Εἰσερχόμονος δηλ. εἰς τὴν αἰθουσαν τῆς ἴμετέρας τεξεως, ἐπειθεώρει τὴν τάξιν καὶ εἴτα ἐλεγε μετά σοβαρότητος: «Βλέπω πάλιν πολλούς, οὐτενες ἀπουσιάζουσιν». Ἡμέραν τινὰ αύστηρως ήμᾶς ἐπέπληξεν, ἐπὶ τῷ διτι προσκλίνοντες, ἔξγιγομεν τὸ πλειστον τοῦ σώματος ἔξω τῶν παραθύρων τοῦ δευτέρου ὄρόφου. «Ἡμέραν τινὰ» ἐλεγε περαίνων τὰς παρατηρήσεις αντοῦ «θὰ καταπέσῃ τις ήμῶν, θὰ θραύσῃ τὴν κνήμην καὶ εἴτα θ' ἀρνήται ὅτι ἔπραξε τοῦτο». Μεγάλως δ' ἔξωργίζετο ἐπὶ τῷ ίνποκάψφ θορύβῳ, δόστις ἐπηκολούθει τὴν μοναδικὴν ταύτην σκέψιν περὶ τῆς φιλαληθείας ήμῶν.

Ο περὶ κάλλους ἄγων ἐν Κάλεμβεργ (τῆς Βιέννης). — Τῷ ἑσπέρᾳ τῆς 11/23 ιούλιου προεκηρύχθη, ὃν ἐπὶ τούτῳ τελετῇ, ἐν Βιέννη ἡ εὐειδεστάτη χυρία. Τὴν ἑορτὴν εἰχε διοργανώσει ἡ διεύθυνσις τῆς ἑταιρίας Κάλεμβεργ, ἣ τις κατ' ἓτος συγχροτεῖ τοιαύτην. Πάντες οἱ ἔθνογράφοι συμφωνούσιν ἐν τῷ ἔπειτα, ὅτι ἡ Βιέννη περικλείει ἐν ἑαυτῇ τὰς ὡραιοτάτας γυναικας, καθ' ἕκαστην δὲ ὀνομαστικὴν ἑορτὴν αἱ "Ανναί, αἱ Ἰωσηφίναι καὶ Αἰκατερίναι εὐχάριστον παρέγουσιν ἀφορμὴν πρὸς τεκμηρίωσιν τῆς ἀρχαῖας ἀληθείας. Ἐν τούτοις μολονότι ἡ φήμη αὕτη τῆς τῶν βιενναίων γυναικῶν καλλονῆς δὲν ἀποδεικνύεται ἐπανειλημένως ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ, πλεῖστοι δοῦλοι ἔσπευσαν καὶ ἐφέτος εἰς τὴν συνάθροισιν ταῦτην. μηδ' αὐτῶν τῶν πρεσβευτῶν Ρωσίας καὶ Ἰταλίας ἔξαιρουμενῶν, εἰς ἣν δὲ δόδοντωτὸς σιδηρόδρομος πλήθη βιενναίων καλλονῶν εἰσεκδύσις. Τὰ ἡλεκτρικὰ φωταὶ ἔλαυπον, ὥπο τὸ ἀπλετὸν δὲ τοῦτο φῶς ἔρξατο ἡ ἔκλογὴ καὶ σὺν αὐτῇ ὁ ἀδιάτπαστος θόρυβος καὶ συγκίνησις. Πολλαὶ νεαρές χυρίαι εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπὶ καλλονῇ γέρατος ἀποβλέπουσαι (ἥτο δὲ τοῦτο χρυσοῦν ὡρολόγιον διὰ χυρίαν, πρὸς τῇ ἀξίᾳ τοῦ δροσίου δέον νὰ συνυπολογίσῃ ἡ κερδαίνουσα τοῦτο καὶ τὸν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ μέγαν θρίαμβον), ἐγειρόμεναι τῶν θέσεων αὐτῶν περιεπάτουν, ἵνα ἐφελκύσωνται ἐφ' ἑαυτῶν διὰ τοῦ μέσου τούτου τὴν προσοχὴν τῶν κριτῶν, τὰ δὲ παράδειγμα τοῦτο εὑρε πάραυτα πολλὰς μιμητρίας. Ἐπὶ τέλους τρεῖς ὑπελείψθησαν χυρίαι, αἵτινες θὰ δημιουργήσουν τὸ μῆλον τῆς ἔριδος: μία, μέλαιναν φέρουσα κόμην καὶ ἐν γένει χαρίεσσα κόρη ἐν ἑσθῆτι χρώματος πρασίνου τῆς θαλάσσης, μία κομψὴ τὸ δέμας ἐν ἑσθῆτι ἀνοικτοῦ ροδίνου χρώματος καὶ μία, πέπλον φέρουσα χυρία ἐν ἑσθῆτι χρώματος κιτρομήλου. Ἡ τελευταία αὕτη ἡ ναγκάσθη κατ' αἴτησιν χυρίων ν' ἀφαιρέσῃ τὴν σκέπην, τοῦτο δὲ προύκάλεσε ἐν τῶν παρισταμένων διαφόρους ἔκδηλώσεις ὑπεροχῆς αὐτῆς καὶ ίκανὸν θρύβον παρὰ τοῖς ὀπαδοῖς τῶν ἀλλων δύο. Μετὰ μικρὸν ἡ σκηνὴ μετεβλήθη: δύο ἀλλαὶ χυρίαι προστέθησαν εἰς τὰς ἀνωτέρω τρεῖς: λευκειμονοῦσα ξανθὴ κόρη καὶ νεαρὰ γαλλίς. Ἡ ξανθὴ ἔκηρυχθη τότε ὑπέροχος πάντων· τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαγωνισμοῦ ἐγένετο ἐν εὐφημίαις καὶ ὥπο τοὺς ἄγοντας τῆς μουσικῆς δεκτόν. Δευτέρα τὸ καλλος μετ' αὐτὴν ἔθεωράθη ἡ τέως πεπλοφόρος. Μετὰ τὴν ληξίν τοῦ διαγωνισμοῦ, ἐψάλησαν φύματα, ἐκάησαν πυροτεχνήματα καὶ οἱ κατ' αὐτὸν προστάτες ὅπεραν ἔγραψαν ἐν Κάλεμβεργ κατὰ τὸ μεσομάχτιον

## ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ.

## ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

A': ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

Διατελῶν ἐν Πρεβέζῃ ὡς ἀνώτερος δικαστικὸς λειτουργὸς ἐν τῇ Σπηρεσίᾳ τῆς αὐτῆς κυβερνήσεως ἔξεδραμον ἐν Νικοπόλει καὶ σις διαιρό-  
ρους ἀργαίας πόλεις τῆς Κάτω Ἡπείρου, συνέταξα μελέτην ὑπὸ τε τὴν  
Ιστορικὴν καὶ φοραιολογικὴν ἐποιεῖν καὶ ἐποιησάμενην σπουδαῖαν γου-

1) Ἰνδικὸν φῦλον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἐν Κονεκτικούτη

οματικήν συλλογήν. Ἀποσπῶντες οὖν τινὰ ἐξ αὐτῆς τῆς ἡμετέρας νομισματικῆς συλλογῆς ἀπτόμεθα τῆς ἑρμηνείας ἀνεκδότων τινῶν νομισμάτων τῆς Νικοπόλεως, κειμένης ἐν τῇ Κάτω Ἡπείρῳ.

α') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκράτορος Ἀντωνίου Πίου μετ' ἐπιγραφῆς. ΑΓ. Κ. Μ. ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΝ. (Αὐτοκρ. Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνίνος).

"Οπ. Νικόπολις μεγαλοπρεπῶς ἴσταμένη μὲν κεφαλὴν πυργοφόρον, ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ ἀνατεταμένῃ κρατεῖ ράβδον ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ κέρας τῆς Ἀμαλθείας· ἐν τῷ πεδίῳ ὑπάρχει μικρὸς στέφανος καὶ ἐπιγραφὴ ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

β') "Εμπ. Κεφαλὴ νεανικὴ Αὐτοκράτορος ἴστεμένη μετ' ἐπιγραφῆς ΑΓ. Κ. ΝΟΜΩ.

"Οπ. Ἡρακλῆς ἴσταμένος ὄρθιος καὶ κρατῶν ἐν τῇ ἀριστερᾷ ρόπαλον παραπλεύρως ἐν τῷ πεδίῳ στέφανον ἐπιγρ. ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟ . . .

γ') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκράτορος Νουμεριανοῦ ἐπιγρ. IMP. TVMERIANVS AVG.

"Οπ. Ο Ἐρμῆς ἐν τῇ ἀριστερᾷ κρατῶν κηρύκειον (σύμβολον τοῦ Ἐρμοῦ) καὶ ἐπιγραφὴ PIETAS AVG, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ λόγγην προτετάμενην.

δ') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκρ. ἐπιγρ. ἐφθαρμένη, δπ. τὸν Ἀσκληπιὸν καὶ τὴν Ὅγειαν. ἐπιγρ. ώσαντως.

ε') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκράτορος μὲν ἐπιγρ. . . . ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (Ἀλέξανδρος Σεβῖρος). δπ. Νικόπολις πυργοφόρος κρατοῦσα ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ κέρας τῆς Ἀμαλθείας ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ ράβδον μετ' ἐπιγραφῆς ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

στ') "Εμπ. Νόμισμα παριστῶν Μεγάλην κεφαλὴν Αὐτοκρ. πωγονοφόρου ἴστεμένην ἐπιγρ. . . . ΟΙΚ. . . .

"Οπ. Νικόπολις καθημένη ἐπὶ ἐδώλιον κρατοῦσα ἐν τῇ δεξιᾷ κέρας τῆς Ἀμαλθείας, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ σκεῦος· ἐν τῷ πεδίῳ στέφανον καὶ ἐπιγρ. ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

γ') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκρ. καὶ ἐπιγρ. . . . OINOI . . . "Οπ. Ἀθηνᾶν ἴσταμένην καὶ κρατοῦσαν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ ἀσπίδᾳ ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ Νικήν προτείνουσαν στέφανον ἐπιγρ. . . . ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

η') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκρ. καὶ ἐπιγρ. . . . ΑΙΓΙΝΑΝ . . .

"Οπ. Νίκη πτερωτὴ ἴστραμένη πρὸς τὰ δεξιά καὶ κρατοῦσα στέφανον ἐπιγρ. ΙΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ<sup>1</sup>.

θ') Νομισματόσημον. Μεγάλη κεφαλὴ Τραϊανοῦ. ἐπιγρ. μακροτελής φέρουσα ὅλους τοὺς τίτλους τοῦ Τραϊνοῦ.

"Οπ. Γυνὴ (ἀλληγορία) σύρουσα διὰ τῆς δεξιᾶς γειρὸς παιδίον. ἐπιγραφὴ S. P. D. ROMAN. O PRINCIPI. (Senatus populus que Romanus optimo principi), ἔκατεριν θεοῖς τὰς παραστάσεως τὰ συνήθη γράμματα S. C. καὶ κάτω LIM. ITALIAE.

ι') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκράτορος ἐπιγραφὴ ἐφθαρμένη ὀλοσχερῶς. "Οπ. Ἰππεύς καλπάζων πρὸς δεξιὰν ἐπιγρ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

ια') Κεφαλὴ Αὐτοκρ. πωγονοφόρος ἐπιγρ. ΑΥΤΑΝΓ' . . .

"Οπ. Στήλη φέρουσα ἐπὶ τῆς κορυφῆς προτομὴν ἐπιγρ. ΑΚΤΙΩΝ.

ιβ') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκρατέρας ἐξ ἐνός, ἐπιγραφὴ πιθανῶς Φωστείνας.

"Οπ. Ἐντὸς στεφάνου (Α) = "Ακτία<sup>2</sup>.

ιγ') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκρ. ἴστεμένη μετ' ἐπιγρ. . . .

"Οπ. (Α) ἐντὸς στεφάνου.

ιδ') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκρ. πιθανῶς τοῦ Αὐγούστου μετ' ἐπιγρ. . . . ΚΤΙΚΤΑΣ . . .

ιε') "Εμπ. Νόμισμα ἀποικιακόν, φέρον ἐκ τοῦ ἐνός κεφαλὴν Αὐτοκράτορος, ἐπιγρ. ἐφθαρμένη.

"Οπ. Δύο βόας καὶ ὄπισθεν αὐτῶν ἀνάρη τις ἴσταμένος καὶ δόηγῶν αὐτοὺς ἐπιγρ. COL AA. καὶ κάτω ATRENS.

Τὸ νόμισμα τοῦτο ἀκαρέται εἰς τὴν κτίσιν πόλεως ὑπὸ τῶν Ρω-

μαίων. "Ο ιστάμενος ἀνὴρ τυγχάνει ὁ ἀνθύπατος (proconsul) τῆς πόλεως χαράττων διὰ τοῦ ἴνου τοῦ ἀρότρου τὸν περίβολον (le sillon sacré), ἐντὸς τοῦ ὅποιου ἔκτιζετο ἡ πόλις.

ιστ') "Εμ. Κεφαλὴ Αὐγούστου ἴστεμένη μετ' ἐπιγρ. DIVVS AVGVS TVS PATER θεὸς Αὔγουστος Πατέρη, ἐννοεῖται δὲ τὸ ΠΑΤΡΙΑΕ.

"Οπ. Βωμὸς ἐκατέρωθεν τὰ γρ. S. C. (senatus consulto) ἦτοι ἡ Σύγκλητος τῆς Ρώμης κάτωθεν τοῦ βωμοῦ PPOVIDENT.

ιζ') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκρατ. (ἀποικιακὸν) μετ' ἐπιγρ. DIVVS AVGVSTVS PATER.

"Οπ. Ἡ παράστασις ὁμοία τῆς ἀνωτέρω.

ιη') "Εμ. Κεφαλὴ Αὐτοκράτ. πιθανῶς τοῦ Αὐγούστου μετ' ἐπιγρ. ΑΥΚ. TICTHC.

"Οπ. Αθηνᾶν, κρατοῦσαν ἐν τῇ δεξιᾷ ἀσπίδᾳ ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ Νίκην ἐπιγρ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

ιθ') "Εμ. Κεφαλὴ Αὐτοκρ. ὁμοία τῆς προμνημονεύσεως μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιγραφῆς.

"Οπ. Νικόπολις κρατοῦσα ἐν τῇ δεξιᾷ κέρας τῆς Ἀμαλθείας, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ σκεῦος καὶ ἐπιγρ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

ιχ') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκράτορος καὶ ἐπιγρ. CCOCΕKH.

"Οπ. Ναὸς διώροφος μετ' ἐπιγραφῆς ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

ια') "Εμπ. Κεφαλὴ Αὐτοκρ. καὶ ἐπιγρ. TRAINOC.

"Οπ. Αετὸς ἴσταμένος καὶ κρατῶν εἰς τὸ ράμφος στέφανον· καὶ ἐπιγρ. ΦΟΙΝΙΚΑΠ (ΕΩΝ).

Σημειώτεον δ' ἐνταῦθα ὅτι ἡ Φοινίκη ἡ Φοινικαπία τυγχάνει κατὰ Στράβωνα πόλις τῶν Χασίων ἐν Ἡπείρῳ. Φοινικαπία δὲ ἡ Φοινίκη κατὰ τὸν νομισματολόγον Mionnet ἔστι ταῦτόν. Ἡ πόλις Φοινίκη διετέλεσεν ἐν τῇ ἐλληνικῇ ἐποχῇ περίφημος καὶ πολυάνθρωπος· καταπιεσθεῖσα δ' εἶτα ἐκ τῶν συνεχῶν ἀπογυμνώσεων, ὅσας ὑπέστη ὑπὸ τῶν Γαλατῶν καὶ Ἰλλυριῶν ἡρημώθη τέλος πάντων καὶ αὕτη μετὰ τῶν ἀλλαλῶν Ἡπειρωτικῶν πόλεων ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ἀλλὰ συνετηρεῖτο ὡς πόλισμα ἡ κώμη μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Ιουστινιανοῦ, παρ' οὐ ἀνεξωπορίῃ, καὶ ἐποιεῖσθη, καθὼς ἀναφέρεται ὁ Προκόπιος (ἐν τῷ περὶ κτισμάτων), ὅστις τὴν πόλιν ταύτην παρίστησι κειμένην ἐν τόπῳ χθαμαλῷ καὶ ὅδατι περιρρεομένῳ.

ικ') "Εμπ. Κεφαλὴ αὐτοκράτορος Γορδιανοῦ ἴστεμένη μετ' ἐπιγρ. IMP. CORDIANVS PIVS FEL. AVG.

"Οπ. Γυνὴ καθημένη ἐπὶ ἐδώλιον προτείνουσα διὰ τῆς ἀριστερᾶς κλάδου μετ' ἐπιγρ. PATER PIVS COS. II PP. Τοῦτο δὲ σημαίνει τὴν δευτέραν ὑπατίαν τοῦ Γορδιανοῦ.

ικγ') "Εμπ. Κεφαλὴ Κυβέλης ἡ Διώνης ἔχουσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μόδιον καὶ ἐπιγρ. ΚΑΣΣΩΠΑΙΩΝ.

"Οπ. Περιστερὰ πετῶσα ἀριστερὰ ἐντὸς στεφάνου δάφνης· ἐν τῷ πεδίῳ ἐπιγρ. ΠΟΔΥ.

Σημειώτεον δὲ ἐνταῦθα ὅτι τὰ ἔρείπια τῆς πόλεως ταύτης ἐπισκεψθεῖς μετὰ τοῦ φιλαργαίου φίλου κ. G. Millelire ιταλοῦ προέκοντο ἐν Πρεβέζῃ, εὑρούσεν πολλὰς ἀρχαιοτήτας καὶ οἰκοδομάς, ἐν αἷς καὶ ὥρατον θέατρον, ἀρχαῖα κειμήλια τῶν προγόνων ἡμῶν. Περὶ τούτων ἀπάντων πραγματεύσαμεν, ὡς ἔχομεν εἰπόντες, ἐν ιδιαιτέρᾳ μονογραφίᾳ ἡμῶν.

ικδ') "Εμπ. Κεφαλὴ Διὸς λίαν ἀρχαῖκὴ μετ' ἐπ. NH.

"Οπ. ἀμφορεύς ἐντὸς στεφάνου δάφνης ἐπιγρ. ΚΑΣΣΩΠΑΙΩΝ.

ικε') "Εμπ. Κεφαλὴ Διώνης ἡ Κυβέλης μὲ μόδιον.

"Οπ. "Οφις συσπειρωμένος μετ' ἐπιγ. . . . Α . . . ΩΠΑ . . . ΩΝ.

ικσ') "Εμπ. Πήγασος πετῶν πρὸς τὰ ἀριστερά.

"Οπ. Τρίαινα καὶ ἐπιγρ. . . . E. P. ΙΩΝ.

ικζ') "Εμπ. Ασπὶς μακεδονική . . .

"Οπ. Κεραυνὸς ἐντὸς στεφάνου δάφνης.

ικη') "Εμπ. Κεφαλὴ Διὸς ἴστραμένη πρὸς τὰ δεξιά.

"Οπ. Κεραυνὸς ἐντὸς στεφάνου δάφνης ἐπιγρ. E --- A.

ικθ') "Εμπ. Κεφαλὴ βασιλέως.

"Οπ. Τεξότης ἴσταμένος καὶ ἐπιγρ. B. P.

ικλ') "Εμπ. Κεφαλὴ ἀκτινωτὴ βασιλέως.

1) Σημειώτεον δὲ ἐνταῦθα ὅτι ἐν τοῖς νομίσμασι τούτοις δὲν διατηρεῖται πιστῶς ἡ ὄρθιογραφία, διότι τῇ λέξει Νικόπολις πότε γράφεται μὲν καὶ πότε εἰ.

2) "Ορα ἡμετέραν μονογραφίαν περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ Ακτίου.

"Οπ. Τοξότης ιστάμενος γρ. ΑΜ καὶ ἐπιγρ. ΦΙΝΟ.

λα') "Εμπ. Κερμάτιον χαλκοῦ φέρον ἐντὸς στεφάνου (rosette) καὶ σμηνα σύνηθες τοῦ γοτθίκου ρυθμοῦ.

"Οπ. πρόσωπον καὶ σύμβολον τινα ἔξηφανισμένα.

λβ') "Εμπ. Κεφαλὴ Ἀπόλλωνος.

"Οπ. Ἰππεὺς πρὸς τὰ δεξιὰ μετ' ἐπιγρ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Ε. . .

λγ') "Εμπ. ἐπέρα κεφαλὴ Ἀπόλλωνος.

"Οπ. Ἰππεὺς μετὰ τῶν γρ. Ε — Α = ἑορτὰς Ἀκτίων.

λδ') "Εμπ. Κεφαλὴ Ἡρακλέους.

"Οπ. Ἰππεὺς βαδίζων πρὸς τὰ δεξιὰ μετ' ἐπιγρ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΟΥ· καὶ μονόγραμμα Μ καὶ Ο. Ὁ μνηθεῖς τυγχάνει υἱὸς τοῦ Ἀντιπάτρου πολεμῆσας κατὰ τοῦ Πύρου τῆς Ἡπείρου.

λε') "Εμπ. Κεφαλὴ Διὸς ἐστραμμένη πρὸς τὰ δεξιά.

"Οπ. Κεραυνὸς ἐντὸς στεφάνου δάφνης καὶ ἐπιγρ. ΑΠΕΙΡΩΤΗΝ.

λστ') "Εμπ. Κεφαλὴ Ἀρτέμιδος καὶ ἐπιγρ. ΑΕ — ΒΟΑ.

"Οπ. Αἰγαὶ δόρατος ἐντὸς στεφάνου δάφνης καὶ ἐπιγρ. ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ. Τὰ πρώτα καὶ ἀρχαιότατα ταῦτα νομίσματα τῆς Ἡπείρου εἰσὶν ἀργυρᾶ καὶ φέρουσι τοιαύτην ἐπιγραφήν.

Δημοσιεύοντες τὰ ἀνωτέρω Ἡπειρωτικὰ νομίσματα διὰ τῆς ἐγκρίσεως Ἐπιθεωρίας τοῦ Νεολόγου ἐν ἀποσπάσμα τι ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀνεκδότου συλλογῆς καὶ ὑποβάλλοντες ταῦτα τοῖς νομισματολόγοις δέον παρανείραι εἰσέτι διὰ πάντα ταῦτα εἰσὶν χαλκᾶ καὶ σπουδαῖα μὴ συμπεριληφθέντα ἐν ἑτέραις νομισματικαῖς συλλογαῖς, οὐδὲ ἐν ἑτέροις ἀρχαιοτέροις νομισματικοῖς συγγράμμασι ὡς τοῦ Mionnet, ὡς καὶ νεωτέροις.

### ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

(Πρόεδρος τοῦ ἐν Ηρακλείᾳ Αἴτων. Συπορθοδοκεῖσθαι).

## ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΙΤΗΣ.

"Η διαλείπουσα ἔκρηξις τοῦ ἡφαιστείου Αἴτνης, ἥτις ἀναφαίνεται κατὰ τὴν χρονικὴν ταύτην περίοδον, παρέχει πλεῖον ἐνδιαφέρον εἰς ιστορικὸν κεφαλαιον περὶ τοῦ ἡφαιστείου τούτου. Τόσον σεβαστὴ εἶναι ἡ Αἴτνα, ὥστε ἡ ιστορία δὲν σημειοῖ τὰς πρώτας αὐτῆς ἔκρηξεις. Εὑρίσκετο ὅμως ἐν ἐνεργείᾳ πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου καὶ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως ἔτι τῶν τῆς Σικελίας οἰκειστῶν. Οἱ Διοδώρος καὶ ὁ Θουκυδίδης σημειοῦσι τὰς ἀρχαιοτέρας μνημονεύομένας ἔκρηξεις αὐτῆς ἥτοι τὰς μεταξὺ τοῦ 772 καὶ 388 π. Χ. Κατὰ τὴν χρονικὴν ταύτην περίοδον τρεῖς ἐγένοντο ἡφαιστιώδεις τῆς Αἴτνης ἔκρηξεις. Βραδύτερον ἐπῆλθον τοιαῦται τῷ 140, 135, 125 καὶ 122 π. Χ. Τῷ 44 π. Χ. ὅμως ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ιουλίου Καίσαρος σφοδροτάτη ἐπῆλθεν ἔκδηλωσις ἡφαιστιώδους ἐνεργείας.

"Αλλ' ἡ Αἴτνα ἔκτὸς τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀρχαιότητος εἶναι καὶ εὔρεια τὸν χῶρον. Ἐν τῇ βάσει τὸ ἔρος αὐτῆς εἶναι τόσον ὡστε νὰ συγκαλύψῃ διλόκληρον ἀγγιλικὴν κομητείαν. Ἰδού τέ λέγεται που περὶ αὐτῆς: «Τόσον εὐρεία εἶναι ἡ Αἴτνα ὥστε θὰ περιέλειεν ἐντὸς τῶν εὐρέων αὐτῆς προπόδων διαφόρους κώνους, ἵνους τὸ μέγεθος πρὸς τὸν Βεσούβιον. Τὸ ὅφος αὐτῆς ἀνέρχεται εἰς 11,000 ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς Μεσογείου. ἐγγύεται δὲ ἐπὶ ἐδάφους, ἀποτελουμένου ἐκ στρωμάτων θαλασσίας ἡφαιστιώδους ὄλης, μετ' ἀργίλλου, ἀμυού καὶ τιτάνου. Ἡ βάσις αὐτῆς εἶναι σχεδὸν κυκλότερής, μετὰ περιφερείας 87 ἀγγιλικῶν μιλίων. Ἀνερχόμενός τις τὰς κλιτίας αὐτῆς διέρχεται ἀλληλοδιαδέχως διὰ τριῶν καθαρῶν ὡρισμένων φυσικῶν ζωνῶν. Ἐκ τούτων ἡ κατωτάτη ἡ γόνιμος ζώνη περιλαμβάνει τὸ περὶ τοὺς πρόποδας μέρος μέχρις ὅφους 2,500 ποδῶν, εἶναι καλῶς κεκαλλιεργημένη καὶ καλύπτεται ὑπὸ οἰκημάτων, περιβαλλόμενων ὑπὸ ἔλαιων, ἀγρῶν, ἀμπελῶν καὶ ὁπωροφόρων δένδρων. Ἡ δευτέρα ἥτοι ἡ ἀμέσως πρὸς τὰ ἄνω ἐπομένη, ἔκτείνεται εἰς ὅφος 6,270 περίπου ποδῶν καὶ στολίζεται ὑπὸ καστανεῶν, δρυῶν, φηγῶν καὶ δένδρων φελοῦ. Ἡ τρίτη τέλος ἔκτεινομένη μέ-

χρι τῆς κορυφῆς καὶ καλουμένη «ἡ ἔρημος χώρα», ἀποτελεῖται ἐξ ἑδάφους μελαίνης λάβας καὶ σκωριῶν μεθ' ὑπερμεγέθων ρηγμάτων καὶ κρημῶν καὶ περατοῦται εἰς χιονοσκέπαστον ὄροπεδιον, ἀπὸ τοῦ διοίου ἀνυψοῦται δικεντρικὸς κῶνος. 1100 ποδῶν ὕψους, ἐκπέμπων διαρκῶς ἀτμοὺς καὶ θειώδεις ἀναθυμιάσεις καὶ καθ' ἔκαστον σχεδὸν αἰῶνα ἔχγεων ρεύματα ἀναλευμένης λάβας».

"Ἀνομοίως πρὸς τὰ πλεῖστα τῶν ἡφαιστείων ἡ Αἴτνα κέκτηται μέγαν ἀριθμὸν μικροτέρων κρατήρων, οἵτινες ἀνέρχονται ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς δευτέρας ἡ δασώδους ζώνης, καλυπτόμενοι καὶ αὐτοὶ οὗτοι ὑπὸ δένδρων: «Ο Σαρτόριος φόνος Βαλτερσάχουζεν ἐσημειώσαν ἐν τῷ ὅπερι αὐτοῦ τῆς Αἴτνης περὶ τοὺς 200 τῶν κώνων τούτων καὶ κρατήρων, ἔνιοι τῶν ὅποιων ὡς ὁ τῆς Ὄθρενης, κατέρρευσαν ἐν τῇ μιᾷ πλευρῇ. Πολλὰ τῶν ἡφαιστείων τούτων τοῦ δευτέρου ἡ τρίτου μεγέθους κείνται ἔξω τῆς δασώδους ζώνης ὑπεράνω τε καὶ κάτω αὐτῆς . . . Ο σίρ Κ. Λάξελ παρατηρεῖ διὰ οὓς μικρότεροι οὗτοι κῶνοι καὶ κρατήρες παρουσιάζουσιν ἥμιν μίαν τῶν τερπνοτάτων καὶ χαρακτηριστικώτατων σκηνῶν τῆς Εὐρώπης. Τὸ ὅφος αὐτῶν καὶ μέγεθος ποικιλεῖται ἀποτελοῦσι δὲ γραφικώτατους διμίλους. Οσοδήποτε διμοειδεῖς καὶ φαίνωνται, ἐκ τῆς θαλασσῆς παρατηρούμενοι ἡ τῶν κάτωθεν πεδίαδων, οὐδὲν ὑπάρχει ποικιλότερον τοῦ σχήματος αὐτῶν, ὅταν παρατηρῇ τις ἐκ τῶν ἄνω ἐντὸς τῶν διερρηγμένων αὐτῶν κρατήρων. Οἱ ἐν τοῖς ἀνωτέροις μέρεσι τῆς δασώδους ζώνης κείμενοι κῶνοι κοσμοῦνται κυρίως ὑπὸ ὑψηλῶν πευκῶν, ἐνῷ οἱ κατωτέρω εὑρίσκομενοι φέρουσι κατανέας, δρῦς καὶ πίτυς. Οἱ κῶνοι οὗτοι ἔταφησαν ἐκάστοτε ἐντὸς νέων ρευμάτων λάβας, κατεργούμενον ἀπὸ τοῦ μεγάλου κρατήρος καὶ οὕτω συγκάκις ἐλημπονήθησαν».

"Τὸ θαυμασιώτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ ὅρους Αἴτνης εἶναι τὸ περίπου τον Val del Bove (Valle del Bue) εὐρὺ ἀμφιθέατρον, ἐσκαμψένον ἐν τῇ ἀνατολικῇ πλευρῇ τοῦ ὅρους, ἀκριβῶς κάτωθεν τοῦ χιονοσκεποῦς ὄροπεδιού: «Τοῦτο ἐστι φυσικὸν χαρακτηριστικόν, προσομοιάζον κατὰ τι τὸ Monte Somma τοῦ Βεσούβιον. Τὸ Val del Bove ἔχει διάμετρον πέντε περίπου μιλίων, περιβάλλεται δὲ κατὰ τὰ 3/4 τῆς περιφερίας αὐτοῦ ὑπὸ κρημνωδῶν τειχῶν τέφρας, σκωριῶν καὶ λάβας, διασχίζεται ὑπὸ ἀπερίων γασμάτων καὶ ὑψοῦται πρὸς τὰ ἔνδον εἰς ὅφος 4,000 ποδῶν. Πρὸς Α οἱ βράχοι κατέρχονται βαθμηδὸν εἰς ὅφος 500 περίπου ποδῶν, ἐν τῇ πλευρῇ δὲ ταύτη τὸ εὐρὺ χάσμα διανοίγεται ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ λόφου. Ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ Val del Bove εὑρηται τὸ ὄροπεδιον μετὰ τοῦ ἐπὶ αὐτοῦ μεγάλου κώνου καὶ κρατήρος. Οὕτω καταφαίνεται διὰ διὰ τοῦ κοιλώματος τούτου δυνάμεθα νὰ προσπελάσωσις αὐτὴν τὴν καρδίαν τοῦ ὅρους».

"Η φυσικὴ ιστορία τῆς Αἴτνης φαίνεται διὰ ἔχει σχεδὸν ώδε πως: —Πρῶτον στὰ διοίον.—Κατὰ τὸ τέλος τῆς τριτογενοῦς περιόδου ἔκρηξις τις ἐπῆλθεν ἐν τῷ ἐδάφει τῆς μεσογείου, ἐξ οὐ ἀπέρρευσε σωρὸς λάβας καὶ τέφρα, ἀναχυμειγμένη ἀργίλλωφ | καὶ ἀμυού, καταρεύσασα δὲ ἐκ τῶν πλησιοχώρων μερῶν, ἐπεξετάθη ἐπὶ τῆς θαλασσίας κοίτης. Κατὰ τὰ τινα παῦσιν ἐν τῇ ἡφαιστιώδεις ἔνεργειάς ἐναπετέθησαν στρώματα τιτάνου μετὰ διαλαχεσίων διστράκιων. Δεύτερον στὰ διοίον.—Τὸ θαλασσιόν τοῦτο στρώμα ἀνώψιμη θαθμηδὸν εἰς τὸν ἀέρα ἐνῷ περιθέματα λάβας καὶ λοιπῶν ἔξω ἔκρηξεως ὑλῶν συνηθροίσθησαν πέρις τῶν μερῶν τῆς ἔκρηξεως, ἐξ ὃν δύο ἥσαν τὰ κυριώτερα, τὸ μὲν ἀρχαιότερον κάτωθεν τοῦ νῦν Val del Bove, τὸ δὲ νεώτερον κάτωθεν τῆς κορυφῆς τοῦ κυριωτέρου κώνου. Οὕτω τὸ ὅφος βαθμηδὸν διὰ συσωρεύσεως ὑλῶν κατηρτίζετο. Τρίτον στὰ διοίον.—Ο κάτωθεν τοῦ Val del Bove κρατήρες παρατηρούνται ἐνεργῶν καὶ ἀπεσθέσθητο. Εν τῷ μεταξὺ ἡ ἔνεργεια ἔχηκολούσθει διὰ τοῦ δευτέρου κρατήρος, συστρωμένουσα διλονέν νέαν ὑλην πέρις τοῦ κεντρικοῦ κρατήρος, τὰς ἐκ τῆς ἔκρηξεως τοῦ διοίου ὑλας συνεκάλυψε διὰ νέων στρωμάτων λάβας, τέφρας καὶ λίθων, ἐνῷ πολυάριθμοι μικραὶ ὄπατι, διεσπαρμέναι ἀνὰ τὰς τοῦ ὅρους παρειάς, ἔγεννησαν μικροτέρους κώνους καὶ κρατήρας. Τέταρτον στὰ διοίον.—Τὸ σταδίον τοῦτο χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ Val del Bove διὰ τίνος ισχυρᾶς ἔκρηξεως ἡ σειρὰς ἔκρηξεων, δι' οὓς τὸ εὐρὺ τοῦτο χάσμα ἀνέψηγη ἐν τῇ πολὺ ὅφος παρειά, ὡς ἀνωτέρω παρεθήκαμεν. Πέμπτον στὰ διοίον.—Τὸ σταδίον τοῦτο παρίστησι τὴν ἐνετσάσαν κατάστασιν τοῦ ἡφαιστείου, τὸ διπέρ τὴν ἐπιφανείαν τῆς θα-